

CYFARFOD	Y CYNGOR LLAWN
DYDDIAD	12fed Gorffennaf 2018
TEITL YR ADRODDIAD	CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR
PWRPAS	Adolygu'r cydbwysedd gwleidyddol yn dilyn newid pellach i gyfansoddiad y Cyngor.
ARGYMHELLIAD	Mabwysiadu'r dyraniad seddau yn unol â'r cydbwysedd gwleidyddol.
AWDUR	Geraint Owen Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

1. CYFLWYNIAD

1.1 Adroddwyd yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor llawn ar 3ydd o Fai, 2018 fod cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor fel a ganlyn:-

Plaid Cymru	41
Annibynnol	22
Llais Gwynedd	6
Llafur Rhyddfrydol	2
Grwp Annibynnol Unedig Gwynedd	3
Aelod Unigol	1

Cyfanswm 75

1.2 Ers hynny, mae'r Cyngorydd Sion Jones wedi gadael y Grwp Llafur/Rhyddfrydol a bellach yn Aelod o'r Grwp Annibynnol.

1.3 O ganlyniad i'r symud uchod, nid yw'r Grwp Llafur/Rhyddfrydol ar Gyngor Gwynedd yn bodoli bellach. Mae'r Cyngorydd Stephen Churchman yn parhau yn aelod o'r Democratiaid Rhyddfrydol. Bydd yr aelod yn cael ei drin fel 'aelod unigol' ar gyfer adnabod y cydbwysedd gwleidyddol, gan bod yn rhaid sicrhau mwy nag un Aelod er mwyn ffurfio grŵp.

1.4 Bellach, felly, mae cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor fel a ganlyn:-

Plaid Cymru	41
Annibynnol	23
Llais Gwynedd	6
Grwp Annibynnol Unedig Gwynedd	3
Aelod Unigol	2

Cyfanswm 75

2. DYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

- 2.1 I atgoffa'r aelodau, nodir yma'r pedair prif reol yn Neddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 ynglŷn â dyrannu seddau:-
- 2.2 (a) Ni chaiff pob sedd ar bwyllgor ei dyrannu i'r un grŵp gwleidyddol;
- (b) Rhaid dyrannu mwyafrif y seddau ar bwyllgor i grŵp gwleidyddol os yw nifer y personau sy'n perthyn i'r grŵp yn fwyafrif o aelodau'r Cyngor;
- (c) Yn amodol ar baragraffau (a) a (b) uchod, bydd nifer y seddau ar y pwyllgorau cyffredin a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un fath â'r nifer o'r holl seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor;
- (ch) Yn amodol ar (a),(b) ac (c) uchod, bydd nifer y seddau ar bwyllgor a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un gyfran o'r seddau ar y pwyllgor â'r nifer o seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor.
- 2.3 Er mwyn sicrhau y glynir wrth y rheolau hyn, mae'r Cyngor wedi bod yn ymdrin â phwyllgorau mewn blociau gwahanol yn y gorffennol. Mae hyn yn ei gwneud yn haws i sicrhau y glynir wrth reol (c) ym mharagraff 2.2 uchod hefyd.

3. NEWIDIADAU I DDYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

- 3.1 Golyga fod y Grwp Annibynnol yn ennill sedd ar y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu a'r Pwyllgor Trwyddedu. Seddi y Grwp Llafur/Rhyddfrydol oedd rhain yn flaenorol. Yn unol â'r rheoliadau ar gyfer cydbwysedd gwleidyddol, bydd yn ofynnol i Arweinydd y Grwp Annibynnol benodi i'r ddwy sedd yma.
- 3.2 Golyga fod aelodau unigol yn ennill sedd ar y Pwyllgor Craffu Cymunedau, Pwyllgor Cynllunio a'r Pwyllgor Pensiynau. Seddi y Grwp Llafur/Rhyddfrydol oedd rhain yn flaenorol. Mater i'r Cyngor llawn yw penodi i seddi nad ydynt wedi eu dynodi i grwp gwleidyddol. Argymhellir fod deilydd presennol y tair sedd sy'n trosglwyddo gan y cyn Grwp Llafur / Rhyddfrydol, Y Cynghorydd Stephen Churchman, yn cael ei benodi ar y pwyllgorau hynny er sicrhau cysondeb.
- 3.3 Mae'r newidiadau wedi eu dangos yn **Atodiad A**, gyda'r newid uchod wedi ei liwio mewn melyn.

4. ARGYMHELLION

- 4.1 Gofynnir i'r Cyngor fabwysiadu'r dyraniad seddau yn unol â'r cydbwysedd gwleidyddol.
- 4.2 Gofynnir i'r Cyngor benodi'r Cynghorydd Stephen Churchman i'r seddau unigol ar y Pwyllgor Craffu Cymunedau, y Pwyllgor Cynllunio a'r Pwyllgor Pensiynau.

ATODIAD A – DYRANIAD SEDDI AR BWYLLGORAU

A	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur Rhyddfrydol	Annibynnol Unedig Gwynedd	Aelod Unigol	Cyfanswm
Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	10	5	2	0	1		18
Pwyllgor Craffu Cymunedau	10	5	2	4 0	0	1	18
Pwyllgor Craffu Gofal	10	5	1	0	1	1	18
Archwilio a Llywodraethu	10	5 6	1	4 0	1		18

B	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur Rhyddfrydol	Annibynnol Unedig Gwynedd	Aelod Unigol	Cyfanswm
Gwasanaethau Democrataidd	8	5	1	0	1		15
Cynllunio	8	4	1	4 0	1	1	15
Trwyddedu Canolog	8	4 5	1	4 0	0	1	15
Iaith	8	5	1	0	1		15
Penodi Prif Swyddogion	8	5	2	0	0		15
Apelau Cyflogaeth	4	2	1	0	0		7
Nifer y seddau	84	45	13	4	6	4	154

C	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur Rhyddfrydol	Annibynnol Unedig Gwynedd	Aelod Unigol	Cyfanswm
Pensiynau	4	2	0	4 0	0	1	7
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	6	3	1	0	1		11
CYSAG	4	3	0	0	0		7
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y cyd	5	2	1	0	0		8

Cyfanswm y seddau	103	57	15	0	7	5	187
--------------------------	------------	-----------	-----------	----------	----------	----------	------------